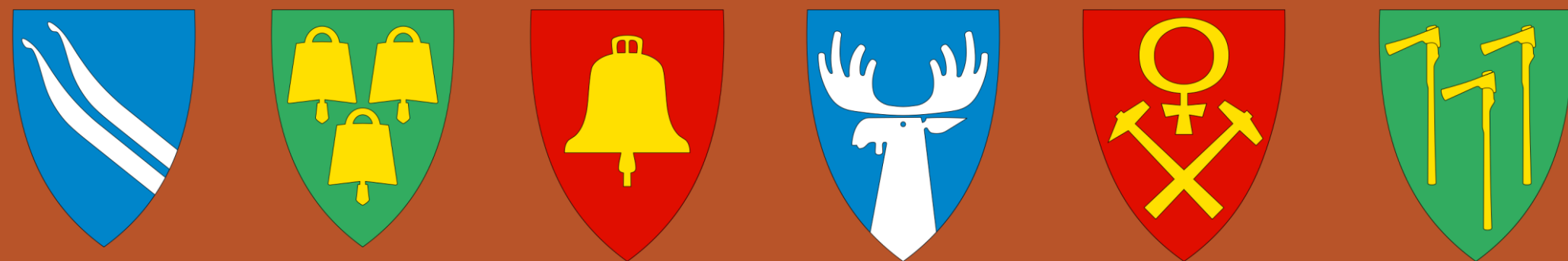

Innbyggerundersøkelse for Røros og Østerdalen 2025

RØROS &
ØSTERDALEN

Foto: Marius Rua

Innhold

1. Bakgrunn og metode
2. Viktige tall
3. Om respondentene
4. Reiselivets betydning
5. Volumer og reisestrømmer
6. Bærekraftig reiseliv

1. Bakgrunn og metode

- Gjennomført i perioden mai – juni 2025.
- I alt kom det inn 444 besvarelser.

Bakgrunn: Denne innbyggerundersøkelsen er en del av arbeidet med å sertifisere Røros og Østerdalen som «Bærekraftig reisemål». Et sentralt element i denne prosessen er å forstå hvordan reiselivet påvirker lokalsamfunnene – både positivt og negativt. For å følge utviklingen over tid, gjennomføres det nye målinger hvert tredje år. Resultatene skal bidra til å justere kursen og sikre at strategier og tiltak er i tråd med lokale behov og bærekraftige prinsipper.

Distribusjon og analyse: Undersøkelsen er gjennomført i analyseverktøyet Questback, og kombinerer både kvantitative og kvalitative spørsmål. Visit Røros og Østerdalen har hatt prosjektledelsen, og har vært ansvarlig for planlegging, kommunikasjon og distribusjon av undersøkelsen til innbyggerne i regionen.

For å sikre høy deltakelse og god geografisk spredning, ble det satt i verk en rekke tiltak for å nå ut og engasjere befolkningen. Blant annet ble det benyttet:

- Plakater og informasjonsoppslag på kjøpesentre, bibliotek og offentlige oppslagstavler
- Deling i sosiale medier
- Premiering og trekning for å stimulere til økt respons
- Presentasjon og oppfordringer på næringskvelder og samlinger med ulike aktører
- Annonser og redaksjonell omtale i lokalavisene Arbeidets Rett, Fjell-Ljom og Tynsetingen

Undersøkelsen gir viktig innsikt i hvordan innbyggerne opplever reiselivet, hvilke verdier de ønsker å bevare, og hvilke utfordringer de mener må løses for at utviklingen skal være bærekraftig.

2. Viktige tall fra undersøkelsen

Foto: Tom Gustavsen

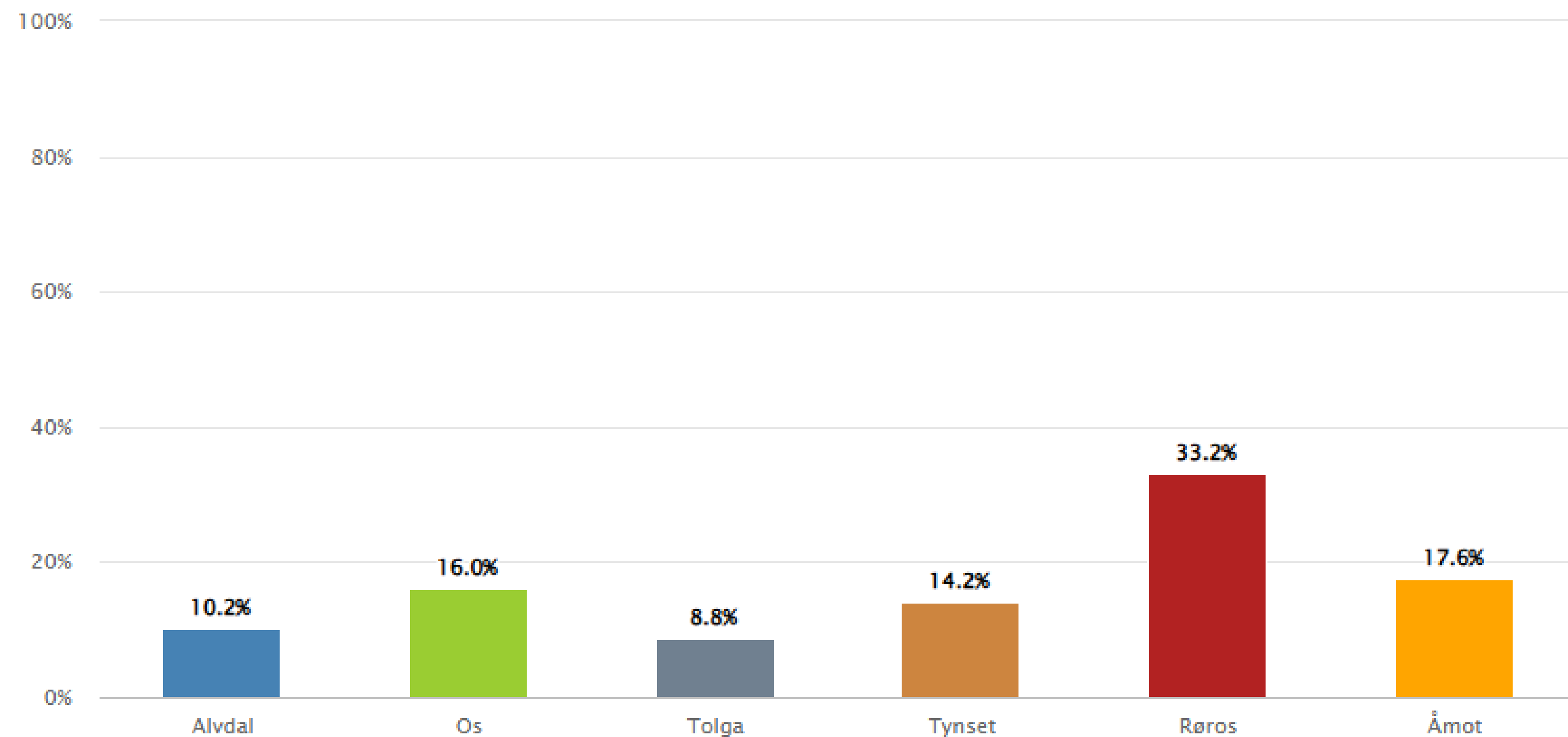
- Innbyggerne er stort sett positive til reiselivet i egen kommune, der reiselivet er en verdifull ressurs for arbeidsplasser, lokal verdiskaping og identitet.
- Flertallet opplever at reiselivet bidrar positivt til lokalsamfunnet, og mange peker på økt stolthet, bedre tjenestetilbud og aktivitet i regionen. Samtidig etterspør flere at gevinsten i større grad må komme lokalbefolkningen til gode og at lønnsomheten i næringen må styrkes.
- De fleste innbyggerne opplever ikke nærområdet som overfylt av turister, men flere peker på press i enkelte perioder og områder – særlig i og rundt sårbar natur som Femundsmarka og Forollhogna nasjonalpark. Her etterlyses bedre styring og kanalisering.
- Utfordringer med infrastruktur – som søppelhåndtering, offentlig toaletter, kollektivtilbud og parkering – går igjen både i fritekstsvaer og kvantitative data. Mange nevner også bekymring for villcamping og økt hyttebygging, som truer naturverdier og bomiljøer.
- Det etterspørres blant flere bedre samarbeid, helhetlig planlegging og synliggjøring av hele regionen. Flere ønsker helårsturisme, flere tilbud i lavsesong – og at regionen skal tiltrekke seg besøkende som deler verdiene om ansvarlig ferdsel og respekt for natur og lokalbefolkning.

3. Om respondentene

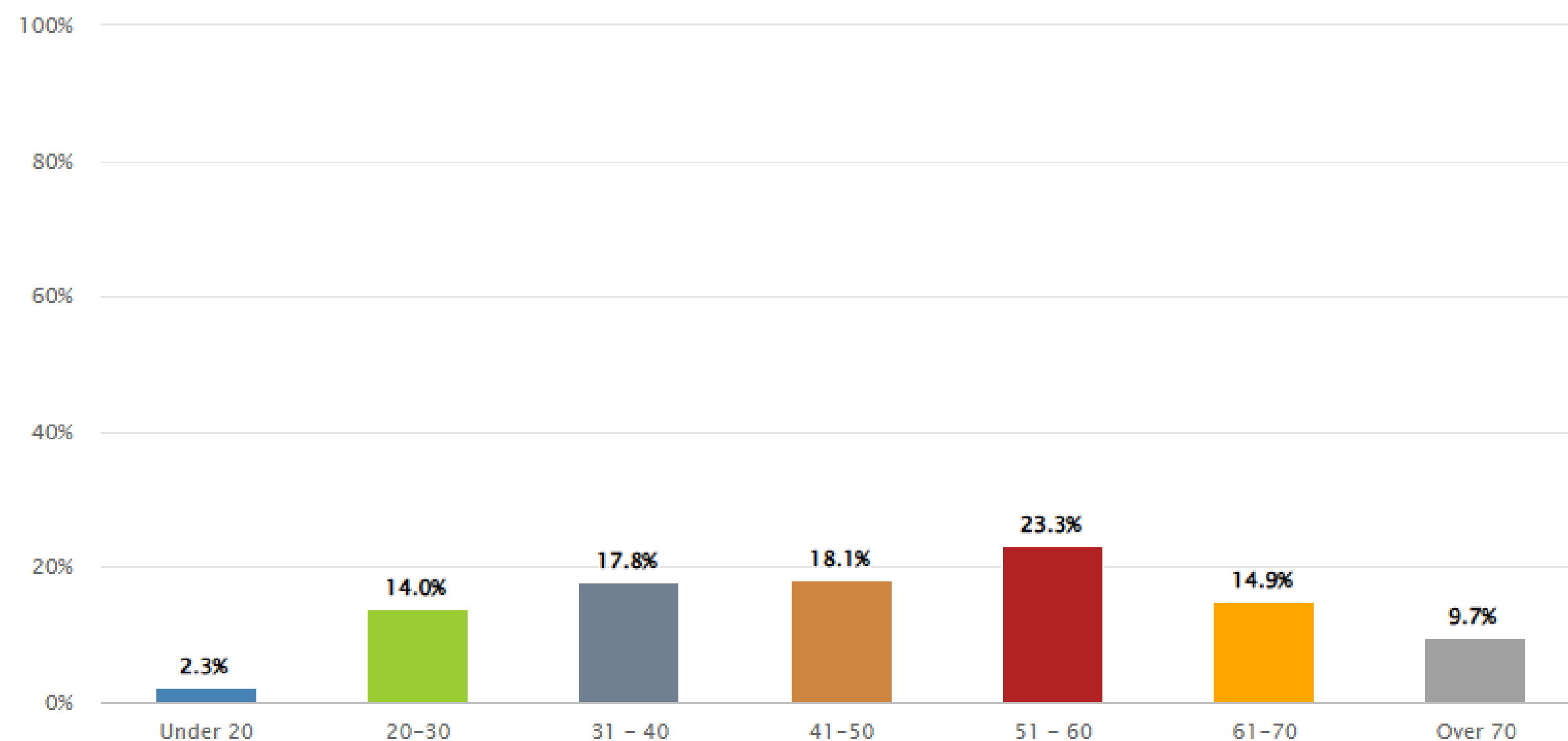
3.1 Respons

- I alt kom det inn 444 svar
- Flest respondenter fra Røros, og færrest i Tolga.
- 60% kvinner, og 40% menn
- Det er god spredning i alder. Flest er i gruppen 51-60 år.

Hvilken kommune bor du i?

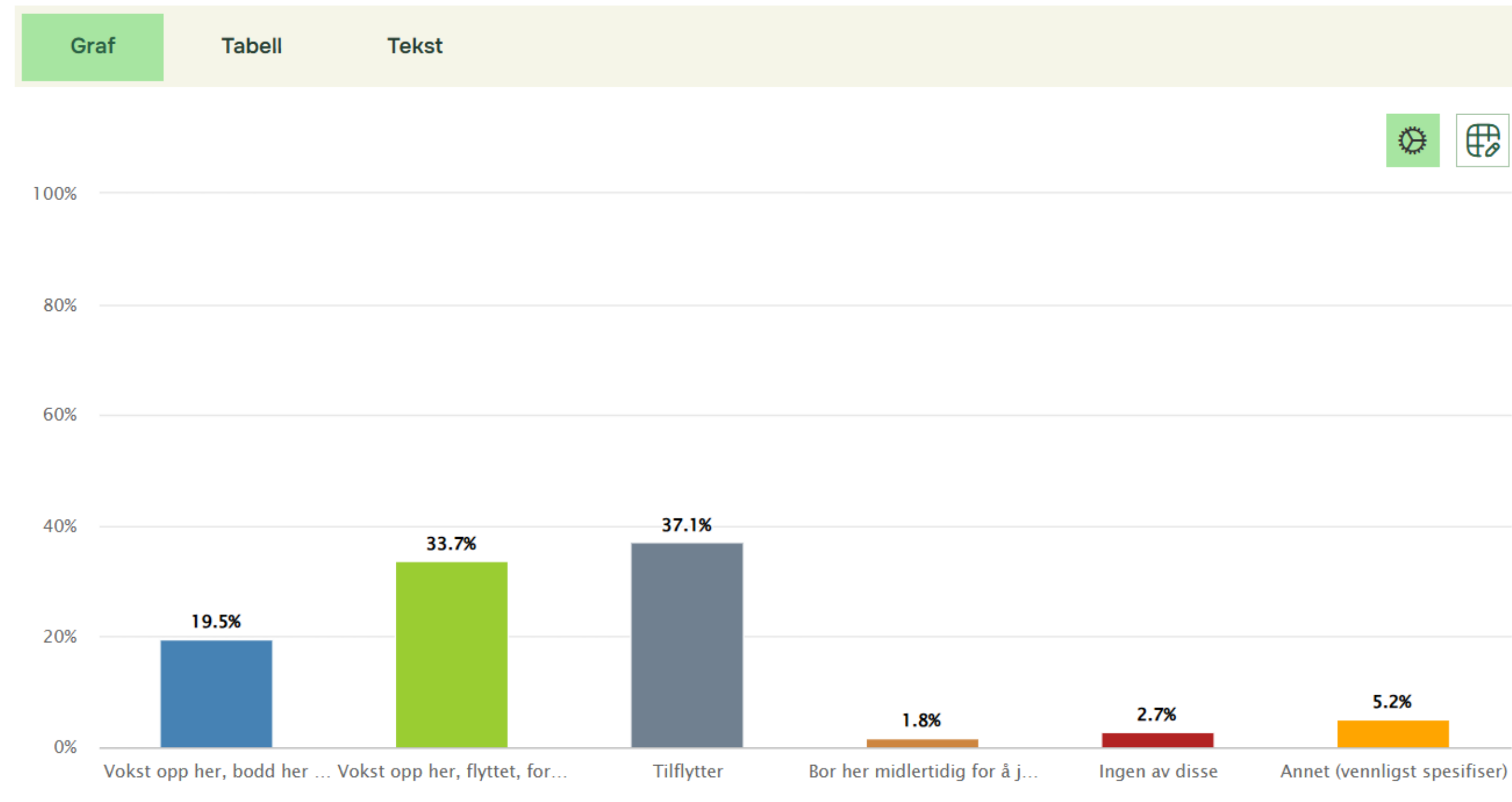
Hva er din alder?

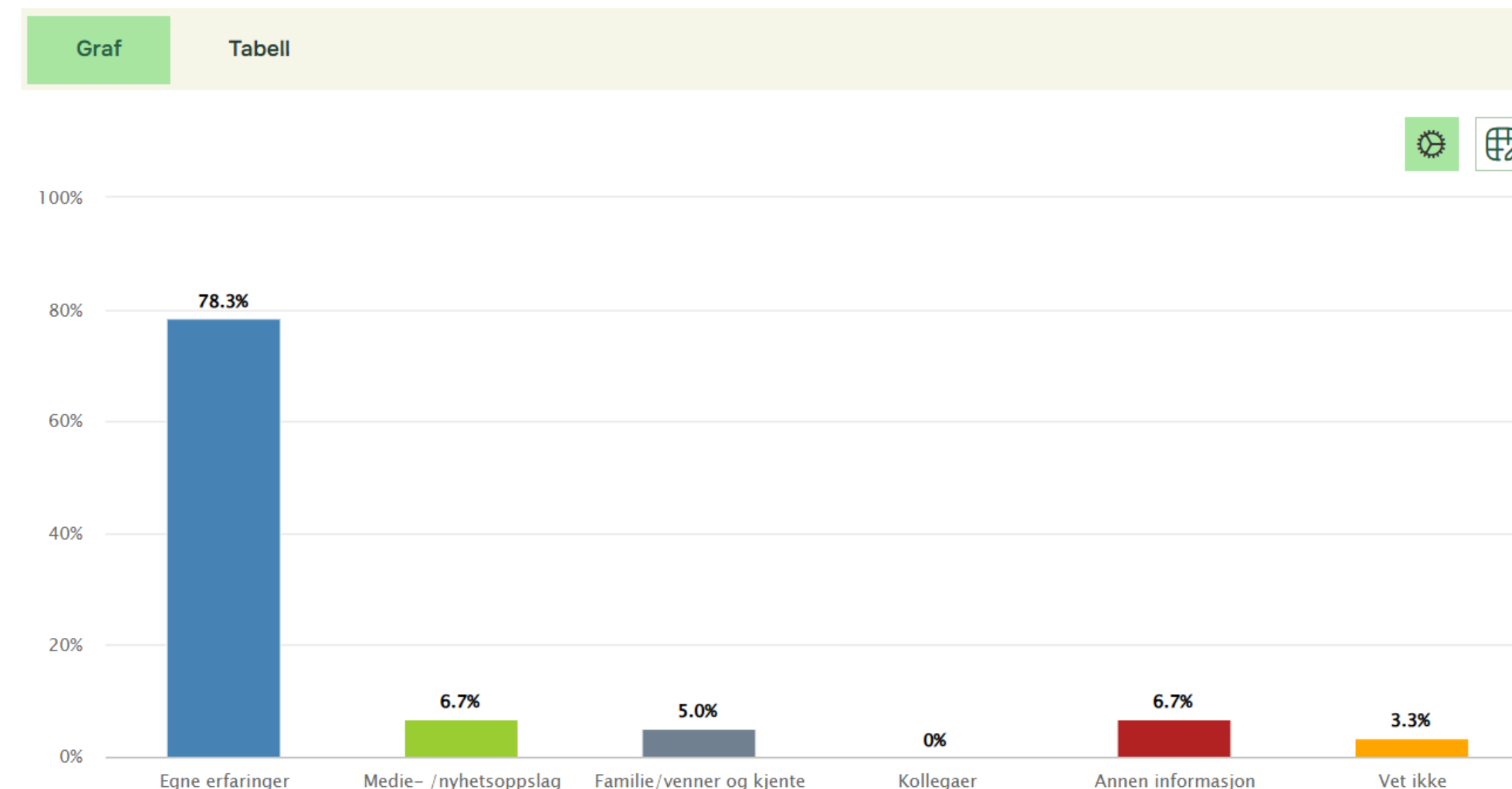
Respons forts.

- 20% er vokst opp her og bodd her hele livet, 34% er vokst opp her flyttet bort for så å flytte tilbake igjen, 37% er tilflyttere. 2 % bor her midlertidig for å jobbe eller studere.
- Blant de som har svart «annet», nevnes oppvekst i nabokommunen eller pendling.
- De aller fleste respondentene (78 %) baserer vurderingene sine av reiselivet først og fremst på egne erfaringer. Kun et fåtall oppgir å være påvirket av medier (7 %), annen informasjon (7 %) eller innspill fra venner og familie (5 %).

Hva er din tilknytning til kommunen?

Når du har vurdert reiselivet i denne undersøkelsen, hvilke (n) informasjonskilde (r) er vurderingene dine (i hovedsak) basert på?

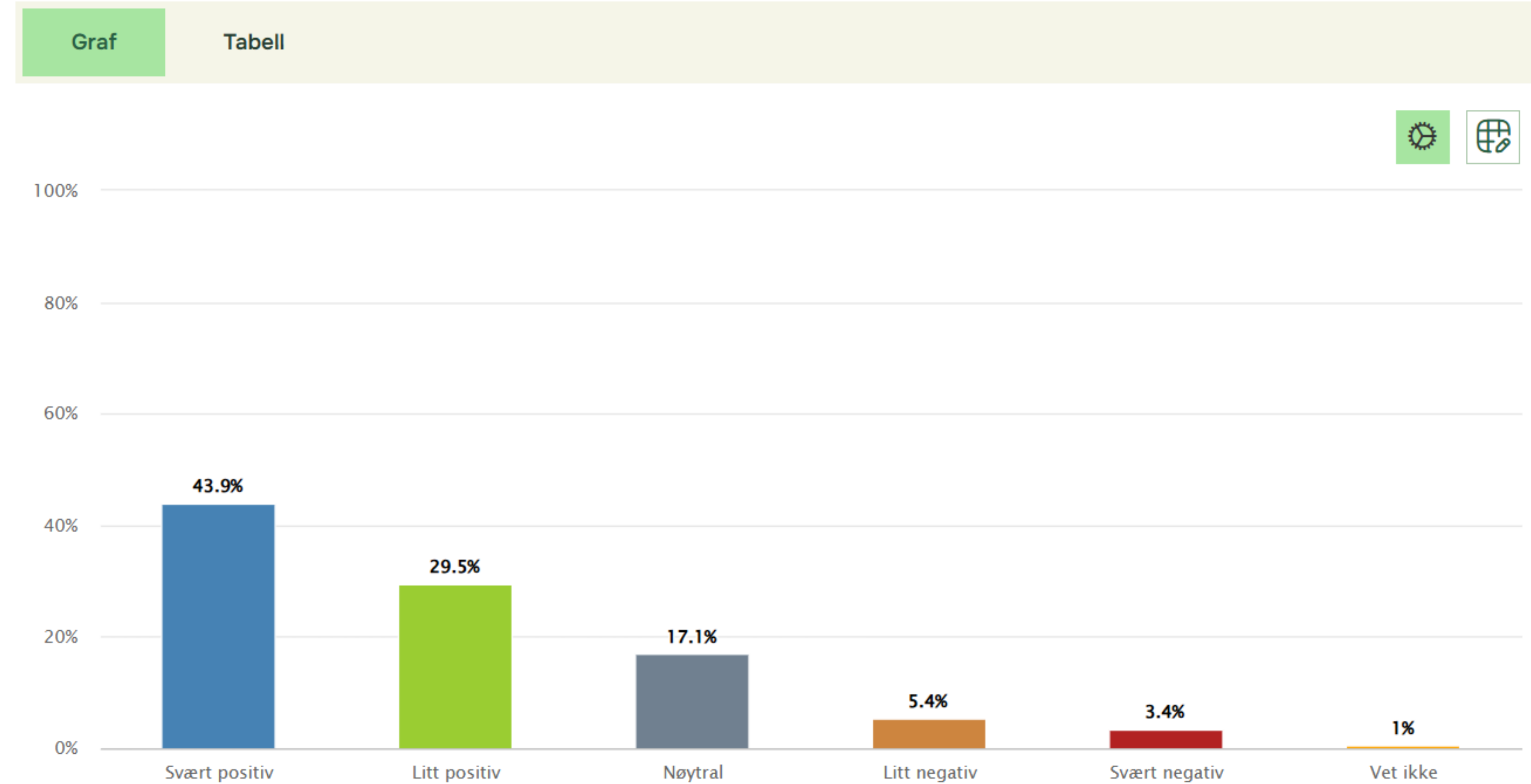

4. Reiselivets betydning

4.1 Holdninger til reiselivssatsingen

- 74% av respondentene er positive til reiselivet i Røros og Østerdalen, 9% er negative og 17% er nøytrale.
- Høyest andel positive er det i Røros (80%) og Alvdal (78%).

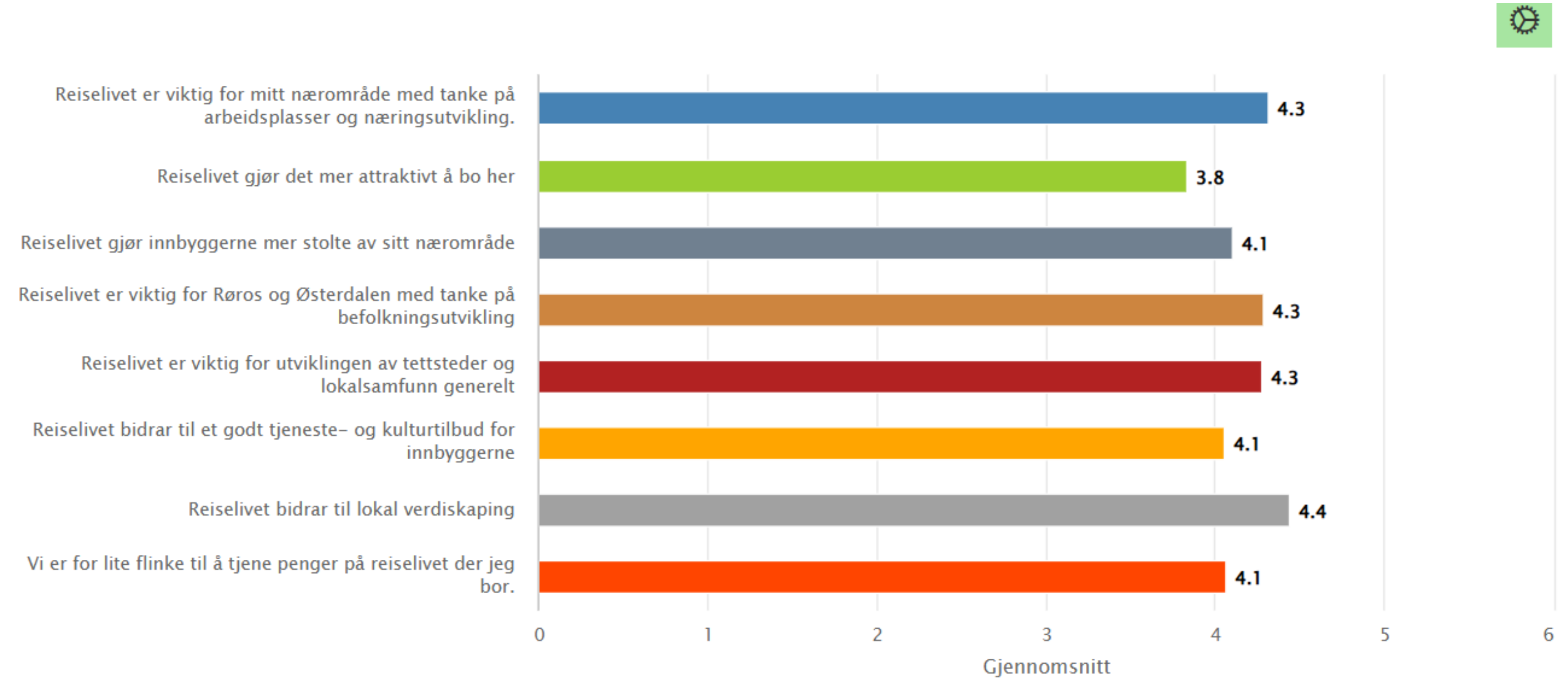
Hvor positiv er du til reiselivet på stedet der du bor?

4.2 Reiseliv og lokalsamfunn

Undersøkelsen viser at det er bred enighet om at reiselivet i Røros og Østerdalen spiller en viktig rolle for arbeidsplasser, bolyst, stolthet og lokal utvikling:

- 85% er enige i at reiselivet er viktig for nærområde mtp. arbeidsplasser og næringsutvikling.
- 65% er enige i at reiselivet gjør det mer attraktivt å bo i området.
- 77% er enige i at reiselivet gjør innbyggerne mer stolte av sitt nærområde.
- 81% er enige i at reiselivet er viktig for Røros og Østerdalen mtp. befolkningsutvikling.
- 82% er enige i at reiselivet er viktig for utviklingen av tettsteder og lokalsamfunn.
- 72% opplever at reiselivet bidrar til et godt tjeneste- og kulturtilbud for innbyggerne.
- 84% er enige i at reiselivet bidrar til lokal verdiskaping.
- Samtidig svarer 68% at de opplever at man er for lite flink til å tjene penger på reiselivet der de bor.

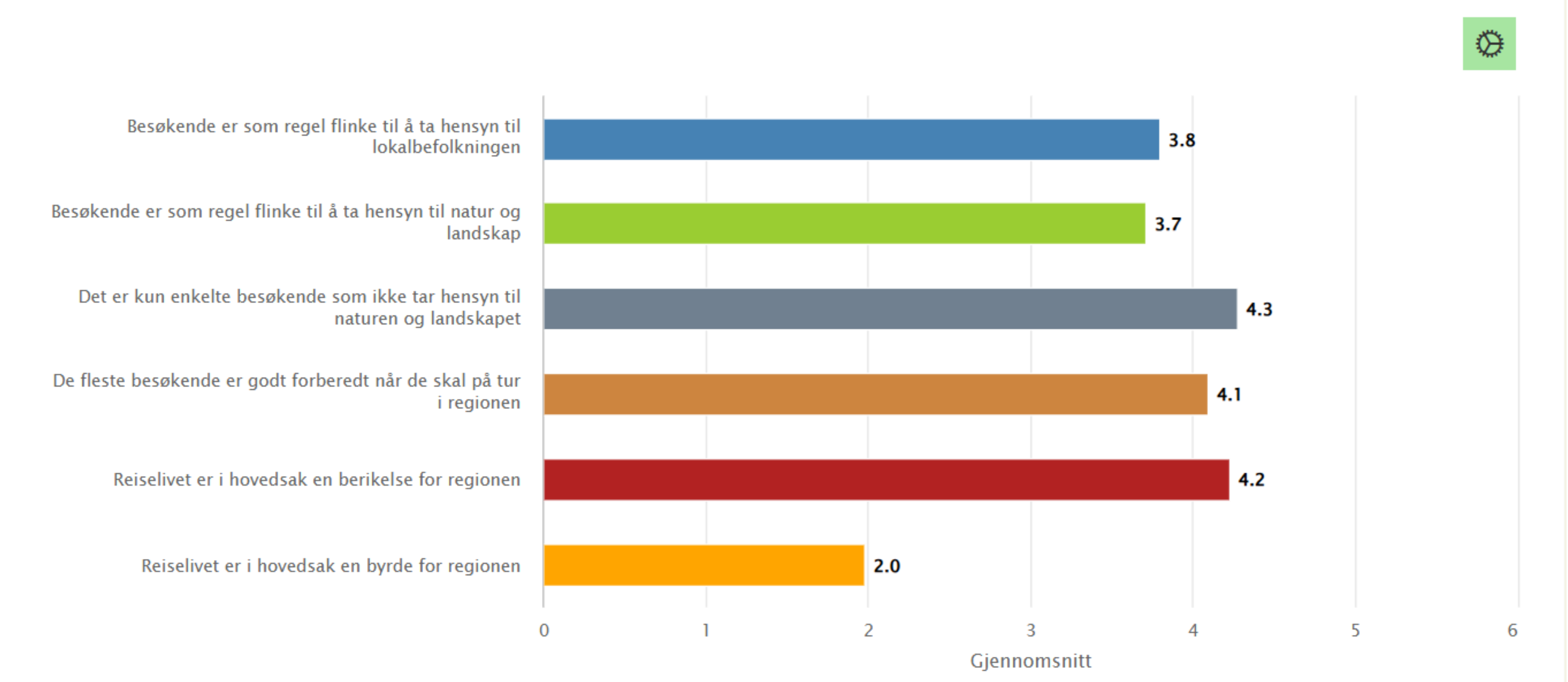

	Antall responser
Reiselivet er viktig for mitt nærområde med tanke på arbeidsplasser og næringsutvikling.	440
Reiselivet gjør det mer attraktivt å bo her	440
Reiselivet gjør innbyggerne mer stolte av sitt nærområde	437
Reiselivet er viktig for Røros og Østerdalen med tanke på befolkningsutvikling	437
Reiselivet er viktig for utviklingen av tettsteder og lokalsamfunn generelt	440
Reiselivet bidrar til et godt tjeneste- og kulturtilbud for innbyggerne	440
Reiselivet bidrar til lokal verdiskaping	439
Vi er for lite flinke til å tjene penger på reiselivet der jeg bor.	438

4.3 Hvordan innbyggerne opplever turistene

Undersøkelsen viser at innbyggerne i stor grad opplever at besøkende som kommer til regionen oppfører seg hensynsfullt.

- 72% mener at besøkende som regel tar hensyn til lokalbefolkningen, og 68% mener at de tar hensyn til natur og landskap.
- Samtidig mener 74% at det finnes enkelte besøkende som ikke viser tilstrekkelig hensyn til natur og landskap.
- 61% oppfatter at de fleste besøkende er godt forberedt når de skal på tur i regionen.
- 71% opplever reiselivet som en berikelse for regionen, og kun 14% mener det er en byrde.

	Antall responser
Besøkende er som regel flinke til å ta hensyn til lokalbefolkningen	442
Besøkende er som regel flinke til å ta hensyn til natur og landskap	440
Det er kun enkelte besøkende som ikke tar hensyn til naturen og landskapet	440
De fleste besøkende er godt forberedt når de skal på tur i regionen	440
Reiselivet er i hovedsak en berikelse for regionen	441
Reiselivet er i hovedsak en byrde for regionen	441

4.4 Positive sider ved reiselivet

I alt ga 307 respondenter kvalitative tilbakemeldinger på hva de mener er de mest positive sidene ved reiselivssatsingen i Røros og Østerdalen.

Noen representative sitater fra svarene:

Gir flere arbeidsplasser og et bidrag til inntekt for folk i grissgrendte strøk

Skaper gode lokalsamfunn og bolyst, noe vi trenger i regionen

Turisme fører til inntjening til de lokale bedriftene slik at de kan holde åpent året rundt

Gjør at vi lokale har mange flere og bedre tilbud

Synliggjør regionen og dens identitet. De fleste innbyggerne føler en stolthet av å bo her og vise dette frem.

Disse punktene oppsummerer hovedtemaene som gikk igjen i svarene:

1. **Arbeidsplasser og næringsliv:** Reiselivet gir viktige arbeidsplasser og økonomisk vekst for lokale bedrifter
2. **Styrket lokalsamfunn og bolyst:** Respondentene opplever at reiselivet gir liv til lokalsamfunn, styrker bosetting og gir flere aktiviteter og tjenester også for fastboende.
3. **Synlighet og stolthet:** Reiselivet løfter frem regionens identitet, natur, kultur og gjør både innbyggerne og tilflyttere stolte av området.
4. **Kulturelt mangfold og aktivitetstilbud:** Flere nevner at reiselivet bidrar til konserter, festivaler, arrangementer og opplevelser som også kommer lokalbefolkningen til gode .
5. **Lokal verdiskaping:** Reiselivet omtales som en viktig inntektskilde for regionen, med potensial for langsiktig utvikling.

Arbetsplasser

Regionen

Økt Røros

4.5 Utfordringer ved reiselivet

I alt ga 300 respondenter kvalitative tilbakemeldinger på spørsmålet «Hva mener du er de mest negative sidene ved reiselivsutviklingen i Røros og Østerdalen?»

Flere peker på utfordringer – særlig i perioder med høyt besøk eller i områder med stor trafikk. Mange svar handler også om balansen mellom turisme og hensynet til lokalbefolkningen, natur og infrastruktur.

5 hovedtema som oppsummerer svarene:

1. **Slitasje på natur og sårbare områder:** Mange respondenter uttrykker bekymring for økt ferdsel i sårbare naturområder, forsøpling, villcamping og manglende søppelhåndtering. Enkelte nevner også at det bør være bedre regulering og informasjon om hvordan man ferdes ansvarlig i naturen.
2. **For dårlig infrastruktur og tilrettelegging:** Flere peker på at infrastrukturen ikke er rustet for å ta i mot mange besøkende. Det nevnes utfordringer med parkering, trafikk sikkerhet, offentlig transport og mangel på sanitæranlegg, spesielt i høysesong.
3. **Press på boligmarked og høyere priser:** Det meldes om høyere boligpriser, flere airbnb-utleiery som reduserer tilgjengelige boliger for fastboende, og et generelt prispress i butikker og serveringssteder i sesong.
4. **Skjev fordeling og overeksponering av Røros:** Mange opplever at reiselivssatsingen i hovedsak er konsentrert rundt Røros, mens øvrige deler av Østerdalen ikke blir synliggjort godt nok. Det nevnes behov for bedre fordeling av trafikk til mindre kjente områder.
5. **Manglende lokal verdiskaping:** Flere etterlyser at reiselivet i større grad gir økonomiske ringvirkninger lokalt. Noen opplever at turismen ikke gir nok arbeidsplasser eller at besøkende bruker lite penger i regionen.

*Det er vanskelig å bruke kollektiv transport
internt i regionen.*

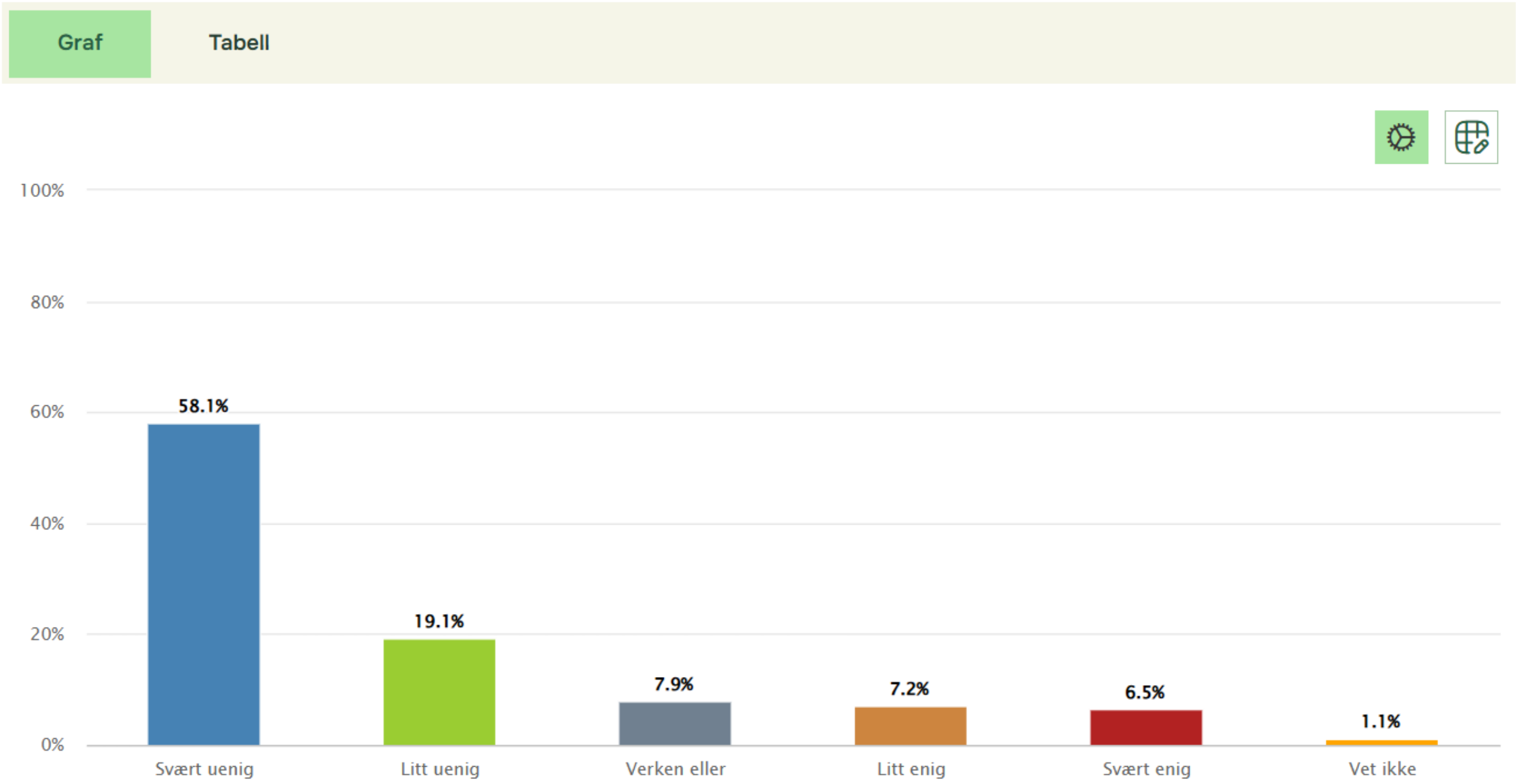

5. Volumer og reisestrømmer

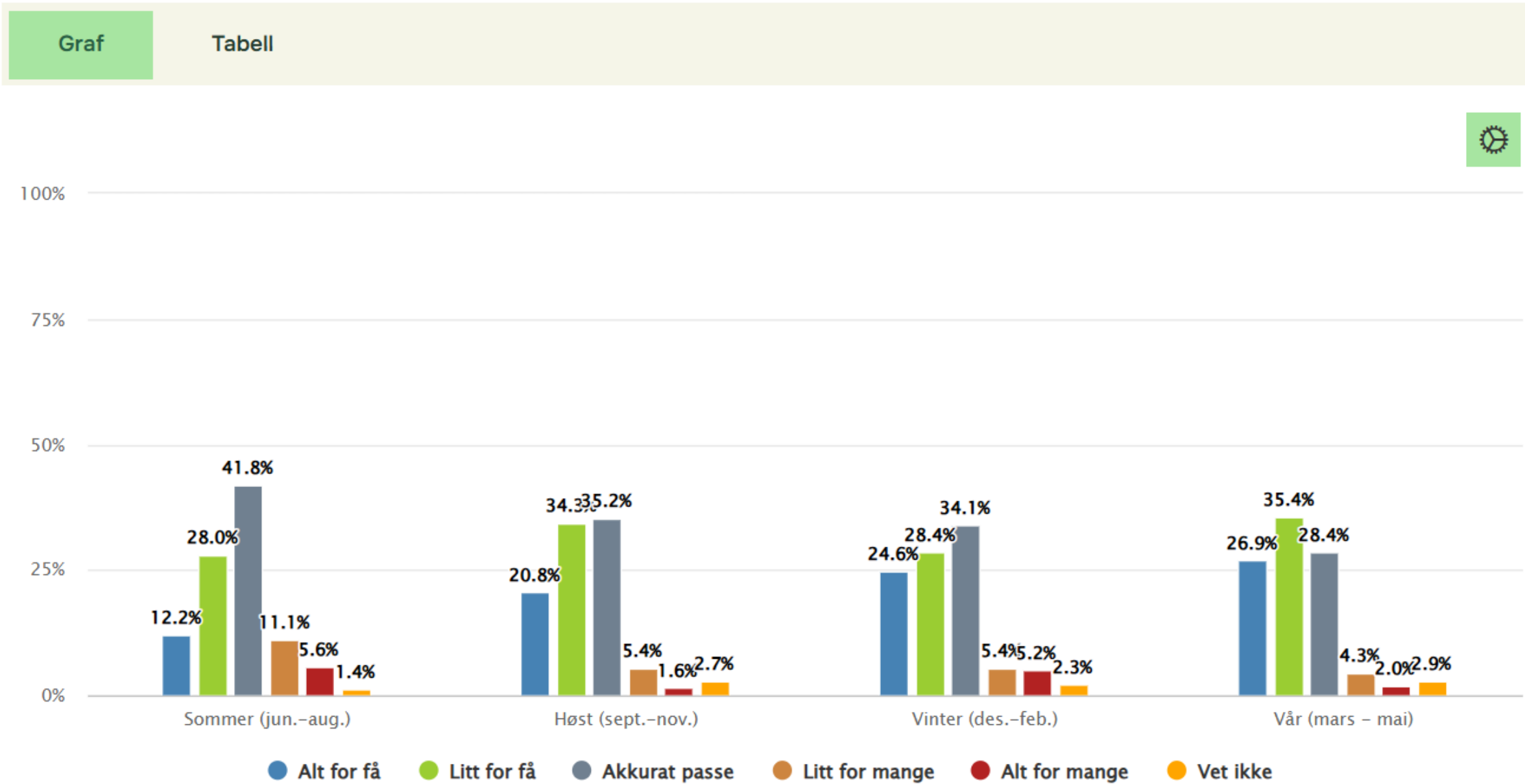
5.1 Hvordan oppleves antall besøkende?

- For de aller fleste er ikke reiselivet forbundet med trengsel. 77,2 % av respondentene er uenige i at nærområdet føles overfylt på grunn av turister – der 58,1 % svarer «svært uenig» og 19,1 % «litt uenig». Bare 13,7 % er enige i påstanden, og under 8 % stiller seg nøytrale.
- Opplevelsen av turistmengde varierer betydelig gjennom året. Sommeren (juni–august) peker seg tydelig ut som perioden med flest besøkende. 39,1% opplever da at det er «litt for mange» eller «alt for mange» turister.
- I de øvrige årstidene dominerer svarene «akkurat passe» og «litt for få». Spesielt v ren og høsten skiller seg ut som sesonger hvor flere ønsker seg flere besøkende.

I hvilken grad er du enig i dette utsagnet: Mitt nærområde føles overfylt fordi det er mange turister her

Hvordan opplever du antall besøkende der du bor, gjennom året?

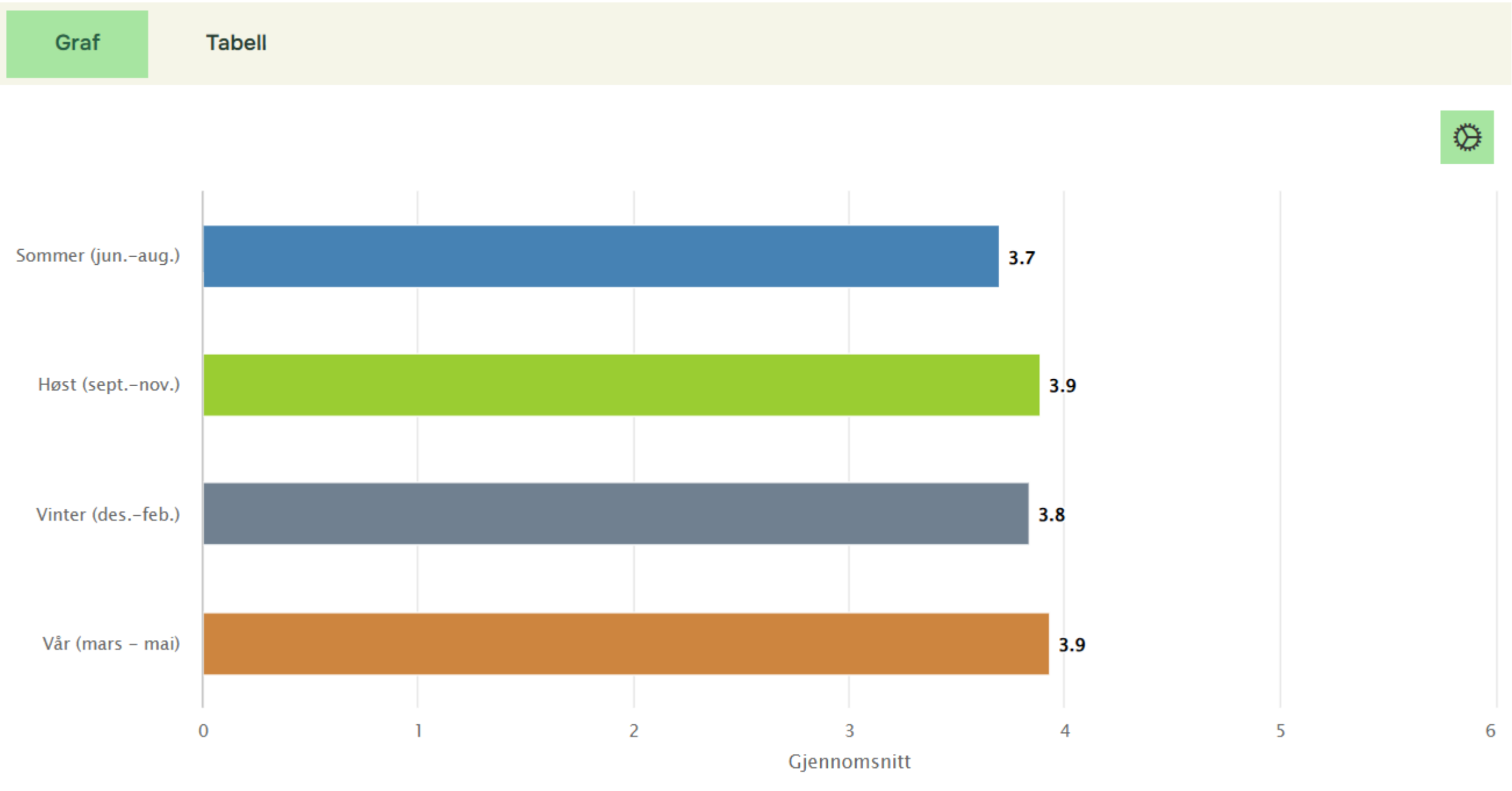

5.2 Potensial for vekst

Respondentene er gjennomgående positive til en økning i antall besøkende, spesielt utenfor sommersesongen.

- Størst ønske om vekst i skuldersesongene: Høst og vår får begge høyest snittscore, som indikerer at folk flest ønsker en økning i turistantallet i disse periodene.
- Vinteren vurderes også som positiv sesong for vekst.
- Lavest støtte vil videre vekst om sommeren: Selv om snittscoren er tett opp til de andre, er dette den laveste av de fire sesongene. Dette henger sannsynligvis sammen med at sommerturismen allerede oppleves som høy i enkelte områder.

Når du ser fremover i tid, hvordan ønsker du antall turister skal utvikle seg der du bor?

5.3 Utsatte områder

Sitatene nedenfor oppsummerer stedene som nevnes regelmessig, under spm. «Opplever du at det er områder i din kommune som er spesielt belastet av turisme?»

Infrastrukturen er ikke bygd for stor belastning, f.eks. med innkjørselen til ladestasjonene ved coop Alvdal når det er mange som må lade.

Røros sentrum, vedlikehold av veinett på Røros er krevende, under Martnan og delvis om sommeren er veinettet høyt belastet og for dårlig.

Det er kanskje nok trafikk i Femundsmarka

Alvdal vestfjell inn mot Sølnekletten villreinområde er i perioder mer besøkt enn det kanskje villrein, veier osv tåler.

JA ! Alt for mye trafikk i Forolhogna. Dette påvirker vilt i området og spesielt villreinen som har andre trekkruiter enn tidligere pga av stor trafikk innover mot Forolhogna

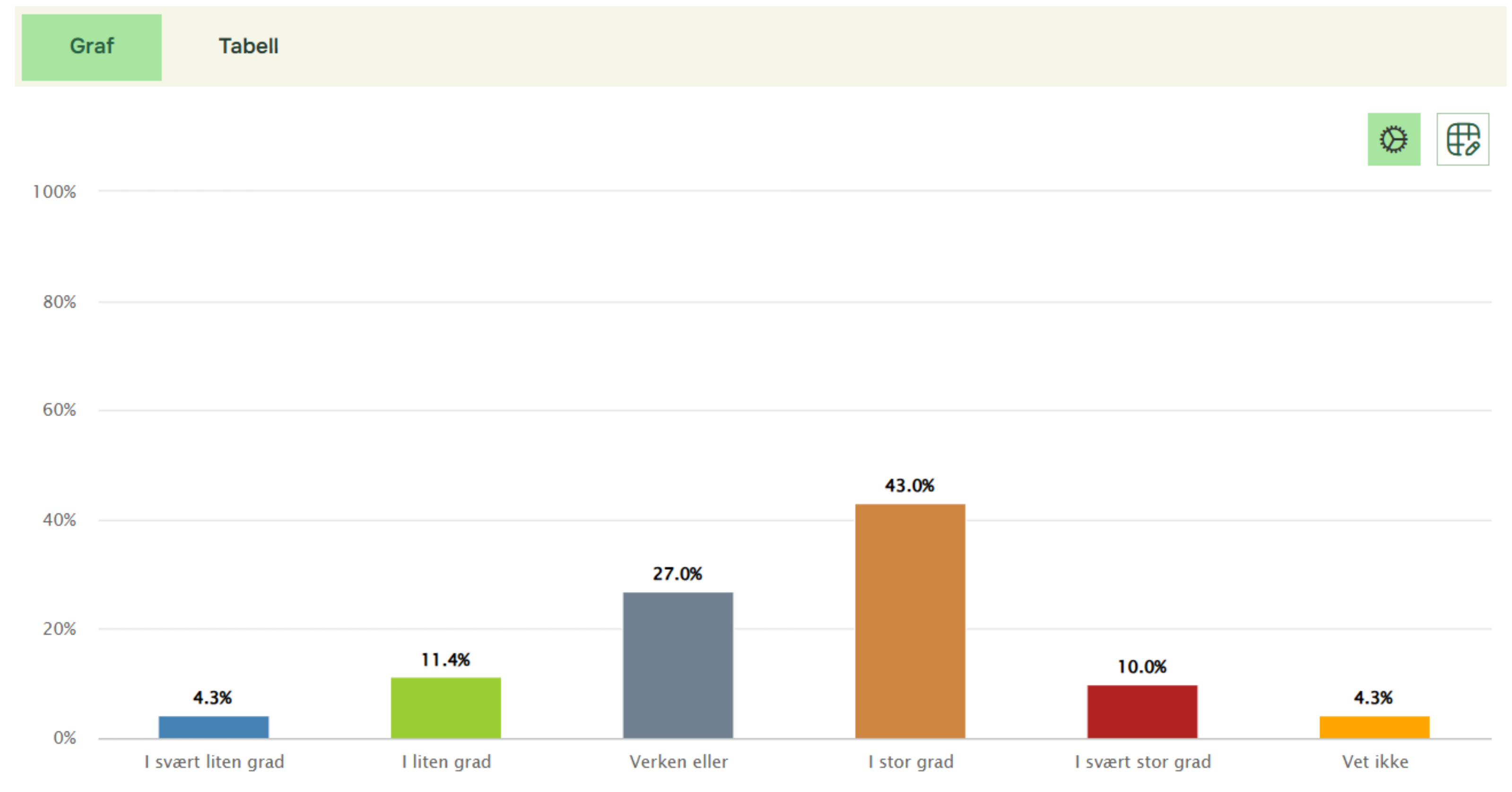
6. Bærekraftig reiseliv

6.1 Opplevelse av bærekraft i reiselivet

Et klart flertall av respondentene opplever reiselivet der de bor som bærekraftig:

- 53% mener at reiselivet i stor eller svært stor grad tar hensyn til natur, miljø, kulturarv og lokalbefolkning.
- 27% er nøytrale i sin vurdering
- 15,7% opplever at reiselivet i liten eller svært liten grad er bærekraftig
- 4,3% svarte vet ikke

Alt i alt, hvor bærekraftig opplever du reiselivet der du bor? Med "bærekraftig" mener vi evnen til å ta vare på natur, miljø, kulturarv og lokalbefolkning

6.2 Viktige oppgaver for en mer bærekraftig utvikling

Basert på gjennomgang av alle fritekstsvarene til spørsmålet «Hva mener du er de tre største utfordringene / oppgavene Røros og Østerdalen må løse for at reiselivsutviklingen skal skje på en bærekraftig måte?», er det fem sentrale tema som peker seg ut:

- Bevaring av natur og kulturarv
- Transport og infrastruktur
- Helårsturisme og lokal verdiskaping
- Lokal forankring og medvirkning
- Kunnskap, informasjon og vertskap

1. Bevaring av natur og kulturarv

- Flere etterlyser bedre vern av sårbar natur, villreinområder og restriksjoner på ferdsel og utbygging – særlig i nasjonalparker og høyfjellet.
- Bekymring for hyttebygging, forsøpling og ødeleggelse i naturen går igjen.
- Også bevaring av kulturmiljøer og lokal identitet trekkes frem som viktig.

Representative sitater:

Naturen og kulturarven må bevares – vi kan ikke bygge oss i hjel!

Slitasjen på sårbare områder som Femundsmarka og Forollhogna må reduseres.

Ta vare på villrein og beitedyr. Reduser ferdsel i sårbare områder.

2. Transport og infrastruktur

- Bedre kollektivtransport (særlig tog og buss) nevnes svært ofte.
- Ønsker om forbedret veinett, bedre parkering, søppelhåndtering og offentlige toaletter er gjennomgående
- Flere ønsker seg flere togavganger og bedre infrastruktur.

Representative sitater:

Kollektivtrafikken er altfor dårlig – man må ha bil for å komme seg rundt.

Det mangler søppelkasser og toaletter. Det skaper frustrasjon og forsøpling.

Rørosbanen må få høyere prioritet – både for oss og for turistene.

Viktige oppgaver for en mer bærekraftig utvikling forts.

3. Helårsturisme og lokal verdiskaping

- Behov for flere helårlige arbeidsplasser og mer stabile inntekter
- Sesongavhengighet trekkes frem som en utfordring – spesielt utenom vinter og sommer.
- Ønske om mer mangfoldige aktiviteter og attraksjoner i hele regionen.
- Noen etterlyser også bedre vertskap og kompetanse i møte med besøkende.

Representative sitater:

Turismen må gi arbeidsplasser året rundt, ikke bare i høysesong.

Vertskapsrollen må tas på alvor – det er den som gir opplevelsen.

Få turister til å bli lenger – ikke bare raske besøk.

4. Lokal forankring og medvirkning

- Flere er kritiske til at lokalbefolkningen ikke involveres nok i reiselivsutviklingen, og at turismen er for sentralisert til Røros.
- Det uttrykkes behov for bedre balanse mellom lokale behov og reiselivssatsingen.

Representative sitater:

Folk som bor her må bli hørt – ikke bare næringa og administrasjonen.

Fokuser mer på de små stedene, ikke bare på Røros.

Lokalbefolkningen må involveres mer og få eierskap.

Viktige oppgaver for en mer bærekraftig utvikling forts.

5. Styring og informasjon

- Flere etterlyser tydeligere strategi og styring, og god informasjon til både turister og innbyggere. Det etterspørres en plan for hvordan man skal styre trafikk og beskytte sårbare områder.
- Det pekes på behov for bedre skilting, kart og koordinering på tvers av kommuner og næringer.
- Flere nevner behov for kompetanseheving blant ansatte i næringen.

Representative sitater:

Vi må vite hvor vi vil, og hvem vi vil ha på besøk.

De ansatte må vite mer om området og kunne gi gode tips.

Turister trenger mer og bedre informasjon om hva som er lov og ikke lov.

Oppsummeringen er gjennomført august 2025

Maren S. Narjord

Prosjektleder

Maren.narjord@rorosinfo.com

www.roros.no

RØROS & ØSTERDALEN